

Sborník přináší vybrané básnické a prozaické texty zaslané v letech 2000, 2002 a 2004 do literární soutěže PSANÍČKO, kterou pořádá Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem pro děti od dvanácti do patnácti let.

Výběr textů: Dagmar Augustová, Ivona Březinová a Václav Miller
Recenzoval: Ivo Harák

Ilustrace: Viola Hlaváčková
© Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

OBSAH:

Poezie

<i>Roman Branda: Až já půjdu na ryby</i>	3
<i>Petra Dřevická: Strýček kos</i>	4
<i>Petra Feberová: Kamínky z prázdnin</i>	5
<i>Tereza Hejdová: Sebepoznávání</i>	6
<i>Veronika Houdová: Zpívající vodopád</i>	7
<i>Jan Jankovič: Zrada života</i>	8
<i>Iva Karlíčková: Strach</i>	9
<i>Martin Kovář: Předměty</i>	10
<i>Nikola Majorová: Kdyby</i>	11
<i>Tomáš Prokeš: Vladan</i>	12
<i>Zuzana Ročeňová: Labuť</i>	15
<i>Kateřina Rysová: Indiánské léto</i>	16
<i>Špetky</i>	17
<i>Magdalena Rysová: Obraz zkázy</i>	18
<i>Kapička</i>	19
<i>Nedělní splín</i>	20
<i>Barbora Schneiderová: Jsem divná?</i>	23
<i>Jakub Suchanek: Když držím tvou dlaň</i>	24
<i>Libor Šachl: Snění pod širákem</i>	25
<i>Pavla Šimůnková: Zrcadlo</i>	26
<i>Hana Šustková: Mýtina</i>	27
<i>Darja Tomaniecová: Dlouhé odloučení</i>	28
<i>Martin Trpkovič: Ztracený</i>	30
<i>Vladimír Vacátko: Dítě 2000</i>	31
<i>Libuše Valentová: Dálky</i>	32
<i>Simona Vaňková: Vodní víla</i>	33
<i>Hana Vydrová: Smrkový les</i>	34

<i>Ondřej Zelinka: Na planetě piraní</i>	37
<i>Michaela Zvoníčková: Kdo jsem</i>	38

Próza

<i>Tereza Hejdová: Prosakování</i>	
<i>aneb Z mozku bez cenzury</i>	
<i>rovnou na papír</i>	39
<i>Marek Hýř: Oblíbené místo</i>	43
<i>Tereza Janoušková: Můj nejkrásnější</i>	
<i>milostný příběh</i>	44
<i>Pavel Just: Zážitek od vody</i>	45
<i>Lucie Králíková: Moucha na konci podzimu</i>	49
<i>Lucie Purketová: Proč mají motýli křídla</i>	50
<i>Magdaléna Rysová: Nad rozlitym mlékem</i>	53
<i>Kateřina Rysová: Ani čtvereček na múzu</i>	54
<i>Lukáš Vavrečka: Malý princ</i>	57

Usta ad Albim BOHEMICA, ročník III, zvláštní číslo
Vydává Katedra bohemistiky PF UJEP v Ústí nad Labem, České
mládeže 8
Redakce: Václav a Zora Millerovi
Datum vydání: květen 2004
Vychází vlastním nákladem, rozšiřováno bezplatně

ISSN 1213 - 7618

Roman Branda (Neštěmice)

Až já půjdu na ryby

Dnes půjdu s tátou na ryby,
však to bude bez chyby.
Snad si chytím tolstolobce,
či mi zatím zmrznou ruce?

Na třpytku si zachytám,
jestli chytnu, nevím sám.
Snad zaberou na housku,
kterou vezu v ubrousku.

Zkusil jsem to na mušku
a vytáhl koljušku.
Byla to má první ryba,
první ryba – veleryba.

Petra Dřevická (Ústí nad Labem)

Strýček kos

Strýčku kose,
pověz, proč kosi chosí boši.
Proč čápi mají bílé peří
a proč malé děti všemu věří?
Pověz, strýčku kose,
pověz, jak dlouho budu ještě malý?

Petra Feberová (Albrechtice)

Kamínky z prázdnin

Máš oči jak mořské hlubiny
modré a tajemné.
Když sedím na břehu
a v dáli
se tvoje loďka sem tam kývá
vím, že mne brzy navštívíš -
budeme si povídat
budeme se potápět
sbírat své hvězdice splněných přání.
Písek mi prsty protéká
a slunce horce pálí
do vlasů vpleteš mi
divokou orchidej
cos našel ve skalách
nahoře v stráni.
Schovám si šupinku
z té rybky duhové
co chytili jsme brzy z rána
a bílé oblázky
se vzkazy
řetízek s delfínky
a taky vzpomínky.
Zas a zas
zachrastí kamínky
v krat'asech prázdnin...
Ožijí na chvíli
jak noční motýli
představy - sny - a přání.
A pak mi napíšeš
anebo zavoláš
známý hlas zazní z veliké dáli:
Ahoj a jak se máš?
Těšíš se na léto?
Na písku v zálivu
čekám při odlivu.

Tereza Hejdová (Nové Strašecí)
Sebepoznávání

Každý den se dívám do zrcadla,
hledám krásu,
která by neuvadla.
Snažím se najít kousek přitažlivosti.

Nejde o to,
jestli mi to sluší.
Říkají,
že člověk má ve tváři otisknutou duši,
a když ji přečtu,
pochopím,
kdo jsem.

Navzdory pubertě
a všem.

Veronika Houdová (Liberec)

Zpívající vodopád

Má modré oči, které se pomalu chystají spát,
a když se zavřou, spatří kouzlo,
krásu, nádheru, pohádku; spatří - spatří vodopád,
vodopád, který zpívá.
Její uši vnímají každé zasyčení, žbluňknutí písně,
a tak tam stojí a poslouchá a jen tak se dívá,
dívá se na jezírko,
jezírko plné labutí
a obloha je růžová
jako Kupidovo bodnutí,
bodnutí růžovým šípem.
Rosa se snáší jako list,
list upuštěný stromem.
Je to - je to krása, tím si bud' jist
a důvěřuj přátelům,
přátelům, kteří jsou upřímní jako její sen.
Sen, který nikdy nezklame.
A obloha je růžová, na scénu přichází den,
den plný slunce, pátrající po smutném místě,
místě, jež může změnit.
Připlouvá mrak,
mrak plný blesků, který může zabíjet a plenit,
ale ona je tak silná, že ho dokáže vymazat,
vymazat tak, aby po něm nezbylo ani památky.
Ale všechno musí jednou skončit a ona se probudí
a místo zpívajícího vodopádu zbyl jen kapající kohoutek,
kohoutek, který nikdy nespatriil vodopád.

Jan Jankovič (Ústí nad Labem)

Zrada života

Život je v pohodě
život je svině
život není to co můžeš vidět v kině
a 1 2 3 zpomal
žiješ moc rychle
zemřeš tak i tak
a proto se nesnaž to vychytat
vydělává na tobě nějaký dýler podle
a jenom proto že si chtěl být frajer
ale teď trup tvý lodi na mělčinu najel
nikdo v tobě nevidí nic víc než tu trosku
a ty už nemáš nic v tom svém mozku

Iva Karlíčková (Trutnov)

Strach

Mám strach, když jdu večer spát,
že až se ráno probudím, táta bude navždy spát.
Mám strach, když se v noci probudím,
že uvidím odcházet jeho stín.
Mám strach, že až ráno oči otevřu,
neuslyším ho říkat: Ivo, já už jdu.

Doufám, že až odpoledne zvednu telefon,
u druhého sluchátka bude ON.

Martin Kovář (Ústí nad Labem)

Předměty

Je tu opět pondělí
a já musím do školy.

Spěchám na první hodinu,
protože máme němčinu.
I když Guten Tag zní vesele,
děti se tváří kysele.

A už je tu zeměpis.
Slyším jen piš, piš, piš.
Evropa, Amerika, Asie,
už ani nevím, kde je Zambie.

Následuje fyzika,
ta se mě snad ani netýká.
Kružítko, pravítko mám rád,
ale není to můj kamarád.

Středa ani pátek
není pro mě svátek.
Směsi, roztoky a soli,
z těch mě hlava bolí.

Hrazda v tělocvičně je mi blízká,
celý týden se mi po ní stýská.
Už aby bylo pondělí
a já šel opět do školy.

Nikola Majorová (Ústí nad Labem)

Kdyby

Kdyby řeky tekly nahoru
a slunce na východ šlo spát,
tak by i kaštany padaly z javoru
a každý den by začal tisíckrát.

kdyby věta začínala malým písmenem
a duha nebyla by barevná,
tak by i studený chlad hořel plamenem
a včelám zavládla by carevna.

Tenhleten svět
zná jen pár vět,
co zahřeje vás na těle.

Když rozkvete květ,
tak ani pár vět
mu nedodá teplo jako lidští andělé.

Tomáš Prokeš (Ústí nad Labem)

Vladan

Vladane, Vladane,
kdy už pršet přestane?
To záleží na rosníčce,
té co bydlí ve skleničce.

Když má dobrou náladičku,
začne stoupat po žebříčku.
Ted' má ale smutek v duši,
a tak venku stále prší.

Zuzana Ročěňová (Varsdorf)

Labuť

Labuti, labuti bílá,
smutná už po léta.
Možná, že krásná a kouzelná víla
je v tobě zakleta.
Labuti, labuti bílá,
zima na tebe přišla.
Mráz tě sladce líbá,
možná že krásná panna
je v tobě zakleta.
Na tvá pírka zima napsala,
že už velmi, velmi dlouho nespala.
Jdi si lehnout, zimo bílá,
abys k nám zas za rok přišla.

Kateřina Rysová (Sedlice)

Indiánské léto

V dlaních copy indiánek,
v ranci buchty od mámy,
silná káva - křehkej džbánec,
do tmy pláčou tamtamy.
V polích bledne snědej stánek,
srdce není nutno,
přítímí češu na copánek -
v cévách fádní smutno.

Kateřina Rysová (Sedlice)

Špetky

Na víčkách se sráží rosa
Mžourá se tu do mlhy
Setřu z čela sladký slzy
Zem hltá cáry oblohy

Vlci se bojí do lesů
Lidi jdou dělat hříchy
Tiše ti smývám starej den
Tráva se válí smíchy

Strach si houfuje ovce
Lid se bojí lidí
Vdovy čekají vdovce
Adam se před Evou stydí

Špetky noci - tisíc bludiček
Rána jsou černý a bílý
Smývám tě pro dnešek ze světa
V trávě se válí víly

A prší a prší a prší...
A many a many a many!

Magdalena Rysová (Sedlice)

Obraz zkázy

Na lžičce luna,
ve tváři ohýnek.
Praskla mi struna
od houslí vzpomínek.
Sny dřímou v poduškách,
pod hlavou pomlázku,
do očí sedá prach
spálených oblázků.
Myšlenky na zkázu
nezvaný noční host
složil do obrazu,
co předčil skutečnost.

Magdalena Rysová (Sedlice)
Kapička

Bojím se,
ale stále mě svádí
ta kapička promile,
která se stala omylem,
za kterou mohou kamarádi.
Každý člověk dělá chyby -
sliby, sliby, sliby, sliby...
Nevím, jak mámu obelhat.
Na zadku šrámy do krve.
Všechno se přece musí stát
někdy poprvé.

Magdalena Rysová (Sedlice)

Nědělní splín

Uvázla jsem do nedělních pout.
Prázdnno se válí líně po bytě.
Čas se mi z trucu nechce hnout
a rafičky stojí zarytě.

Sedím si nevinně v křesle,
pročítám včerejší noviny.
Den tváří se od rána sklesle,
na stěně usínaj hodiny.

Za oknem slabě mrholí,
kapky drží se okapu.
Ráno se za sebe stydí.

Já už se těším do školy,
protože skutečně nechápu,
co všichni na něděli vidí.

Barbora Schneiderová (Teplíce)

Jsem divná?!

Jsem divná! Jsem divná! Řekl
mi to někdo, vlastně ani nevím
kdo.
Měl to být nejkrásnější tábor.
Poslední. Pak už nebudu dítě.
Ale kde jsem se to ocitla?
V partě zestárlých dětí.
Každý cigaretu v dětských
ústech a alkohol tu koluje
v láhvi od limonády. Tihle,
nemohu říct děti, už mají vše
za sebou. Během několika let
poznali vše, už nedokážou mít
radost ze všedních věcí. Já
tu stojím mezi nimi, jak
bílá růže nevinnosti mezi černými.
Co tu hledávám? Je to náhoda?
Osud? Asi jsem příliš brzy
nastoupila do autobusu
s nápisem SVĚT. Je to opravdu
dospělácký svět. Kde jen jsou
babiččiny pohádky? A princ
na bílém koni? A láska na celý
život. „Jsi divná,“ řekl mi
někdo, nevím ani kdo.
Možná ano, ale nás „divných“
je snad víc. My nepotřebujeme
dávku k tomu, abychom
přežili další den. My žijeme,
nepřežíváme. Ale zachráníme svět?

Jakub Suchanek (Albrechtice)

Když držím tvou dlaň

Jestli půjdeš ohněm
plameny tě nespálí
Jesli půjdeš vodou
nestrhne tě proud
Jestli půjdeš pouští
neztratím tvou stopu
Budu ti svítit na cestu
jestli půjdeš tmou
Ať jsi kdekoli
já jsem s tebou
Budu tě následovat
jako tvůj věrný stín

Jestli mě ale opustíš
stanu se ostrovem
uprostřed oceánu
který se stářím
bude potápět
až zmizí na dně
Atlantida mých snů...

Když držím tvou dlaň
můžeš být jakkoli daleko
a přece se nevzdám
Bez tebe by byl můj život jako list
co letí větrem unášen
než spadne u cesty
do prachu svého tlení

Libor Šachl (Brno)
Snění pod širákem

Když jsem byl malý,
přál jsem si,
abych se stal průzračnou kapkou deště -
stékat po kluzkých kamíncích
a studit lidi za krkem.

Už jsem vyrostl a přiznám,
že to bylo hodně dětinské,
neboť přát si žít jako pouhý podnájemník
a čekat, až ho domovník vykáže,
vskutku nemá budoucnost.

Pochopil jsem.

A tak si nyní vroucně přeji
změnit se v nádherný oblak,
který pluje nedozírnou dálavou
a kapky prosící o příbytek
nejprve přijmout
a pak je s gestem tyrana
vykázat ven.

Pane, to by byl život!

Pavla Šimůnková (Praha)

Zrcadlo

Zrcadlo, zrcadlo,
copak Tě to napadlo?
Opičit se po lidech?
Zatajím na chvíli dech.
Zrcadlo, jsi tvrdohlavé!
Srovnej si to někdy v hlavě...

Hana Šustková (Trutnov)
Mýtina

Třebaže je tma
a noc vládne černou dlaní,
jasná hvězda rozzářila sebe.
Jen ona a temné nebe.

Noci pomalu ubývá.
Dech slz v trávě vane.
Jen tiché světlo rozzářilo
stříbrná očka rosy.

Hlasy jehlic smrků prosí:
„Šeptat chceme krajinou.
Šeptat, šeptat, šeptat...”

„Můžu se vás ale zeptat,”
zaskučel vítr-tišítel.
„co chcete sdělit trávě, obloze?
Proč mluvit vzácně černou tmou?”

Ale v té chvíli zašustilo
bosé chodidlo dívky,
hvězdné světlo ozářilo
dlouhé jemné kadeře.
Už sedí v trávě.

Ráno už buší na dveře.
Světlá obzor borovic.
A hvězda bledne
ve vzlyku hořkých slz lásky.

Darja Tomaniecová (Albrechtice)
Dlouhé odloučení

Stačí jen pomyslet
a mráz mi běhá po zádech.
To slovo...
To hrozné slovo,
které zní tak děsivě.

Nikdy bych tomu nevěřila,
až teď...
Až teď si uvědomuji...
to, že tu nejsi.

Hrozně mi chybíš.
I to něžné pohlazení po vlasech,
po tvářích...
Tvá otcovská láska.

Je to tak dlouho,
co jsem tě viděla přijít domů
z práce, z kůlny.

Tati!!! To slovo -
slovo, které již skoro zaniklo.
Jen dopisy,
ty nás drží stále při životě.

A přesto -
i když jsi už přes rok pryč,
nemohu jen tak klidně spát.

Pořád myslím na Tebe
a nemohu se zbavit myšlenky,
co bude dál...?
Za dva, tři, či čtyři roky...?
A co pak...?
Co později...?

Nevím, nemám ponětí,
ale vím, že tohle je utrpení
a ne jen to.

Tolik kilometrů,
které nás dělí od sebe.
To má na svědomí jedno jediné slovo...
Vězení, vězení, vězení...

Martin Trpkovič (Trutnov)

Ztracený

Bojím se ohlédnout,
vím, že jsou tady.
Nesmím jim podlehnout,
umírám hladu.

Utíkám bez cíle,
raděj bych ulehl.
Utíkám od chvíle,
co jsem se ohlédl.

Nemile probuzen,
tak, jak to znám.
Bez soudu odsouzen,
zůstanu sám.

Samotný, bez cesty, bez pomoci,
zůstal jsem ztracený v temné noci.

Vladimír Vacátko (Liberec)

Dítě 2000

Magická láska
magické všecko
s osudem sázka
o magické děcko

Magičtí lidé
magické všecko...
Co po nich zbyde?
Snad jen to děcko...

Libuše Valentová (Ústí nad Labem)

Dálky

Jdu lesem, slunce svítí,
jdu loukou, mraky letí.
Ptáci zpívají, dálky volají:
„Pojd', pojd', objev nás,
naše kouzla, naši vůni,
hory, řeky, cesty k tůním.
Pojd', objev naše nitra,
dálky, které uzříš zřídka.“

Jdu trávou, rosa studí,
jdu mlázím, houby voní.
Stromy se líbají, dálky volají:
„Pojd', pojd', objev nás,
naše kouzlo, naši vůni,
moře, písky i zvěř z tůní.
Pojd', objev naše nitra,
dálky, které vidíš zřídka.“

Simona Vaňková (Neštěmice)

Vodní víla

Vodní víla ráno mívá
vlasý zlaté jako květ,
její hlas tu tiše zpívá
a nechce mi povědět,
kde je štika
a kde svléká
krásný šat, co z šupin je.
Večer u břehu si spinká,
spinká sama, samotinká.

Hana Vydrová (Blatná)

Smrkový les

Smrkový les,
na zemi vřes,
na stráni kytička
pro má líčka.
Na poli zajíc,
na stole krajíc.
Na růži rosa,
já chodím bosa,
ty chodíš bos.
Jsi jako kos,
jsi jako moucha,
která se kouká
na smrkový les,
kde roste vřes.

Ondřej Zelinka (Ústí nad Labem)
Na planetě piraní

Nám lidem zle je
na planetě piraní,
obchody jsou tam plné
lidských rukou a tkání.
Planeta piraní je celá pod vodou,
takže jim tam člověk neuplave ani náhodou.
Než vás hejno piraní ožere až na kost,
nejprve si ověří, jakou máte jakost.
Ochutnavač okusí třeba kousek nohy,
k ochutnávání však musí mít vlohly,
žaludek musí být chráněn před jedy
a také nesmí mít žádné žaludeční vředy.
Piraně mají čelisti silné jako nože,
a proto vám nepomůže nahlas volat: Bože!
Pokud je někdo sebevrah, ať se sem dostaví,
piraně budou rády, že je tu více krmení.
Ten, kdo není sebevrah, ať planetu obletí,
aby se nestal další lidskou obětí.

Michaela Zvoníčková (Malé Březno)

Kdo jsem

Jsem ryba, co pluje řekou.
Jsem krev, co proudí Tebou.
Jsem had, co se plazí travou.
Plazí se rovně, ne stranou.
Jsem kámen, co na dně leží.
Jsem kůň, co už nepoběží.
Jsem váza, v níž je kvítí.
Jsem lampa, co stále svítí.
Jsem most přes řeku v dálce.
Jsem cesta, co projdeš hladce.
Jsem sklenka, ze které piješ.
Jsem voda, co nerozliješ.
Jsem štěstí, co tě provází.
jsem to, co ti neschází.

Tereza Hejdová (Nové Strašecí)

Prosakování

aneb Z mozku bez cenzury rovnou na papír

Ježíš ježíš ježíš zas mi tam vlez brácha zas sem druhá a už se k počítači nedostanu protože přijde táta a zahrabe se tam do černočerné noci no to byl teda vypečenej dárek já to říkala hned cos nám to Ježichu naježil prý moderní rodina potřebuje internet kde ste to vzali ne že bych nevěděla co s nim ale to's měl milej zlatej domyslet a když si to neudělal hned tak si nechej poradit třeba od malý holky ale raději věci dotahuj a ne jen tak napolovic jak to dělaj obyčejný smrtelníci na oplátku ti slibují že vymyslím jak se dostat k internetu rychleji než brácha ale až táta pochopí jak ho správně nainstalovat protože ted' je nasměrován na nějaké třetí pásmo sice tomu nerozumím ale vysvětluju si to tak že chci-li se spojit s kámoškou vedle ze vsi jde to přes Horní Dolní a stojí to majlant tohle zmáknou a doslova se těším jak podle školního intranetu zvládnu chatování i s dalšími lidmi a okruh známých a spřátelených duší se mi rozšíří ostatně brácha se taky v každý volný chvilce vrhá na své stránky jak tomu říká a svoje básničky hustí do sobě podobných ale to je jeho věc mě ten Písmák moc nezajímá mě by zajímaly jinší věci třeba jak mámě k narozkám co nejlevněji sehnat štěně bez papírů zato tu nejprťavější rasu nebo nejružnější blbiny do školy protože najít to v počítači by mohlo být pro holku z malý vesnice snadnější než se dostat někam do knihovny zvláště když od nás jede autobus dvakrát denně a jsme u toho milý Ježíšku pořád se vykládá jak pomažem do Evropy a jak potřebujeme vzdělanou mládež ale ono to žádný kalup nemá už kdy se vykládalo že bude internet v každý škole a není a když náhodou je tak časově limitovaný a ještě se snad kontroluje cos tam dělal aby se snad nemrhaly peníze moje máma si taky myslí že když sem ve škole s kamarádkou tak že bych si s ní už nemusela esemeskovat to já klidně uznám ale ty mamínu přesvědč že ji tedy nutně musím kontaktovat po internetu že se tím učím ona ta její generace chápe jako vrchol techniky od jednoho čudlíku takže to zvládne vypínač a všechno ostatní je tajemná neznámá kterou ona a tedy všichni mohou užíváním jen zničit a úplně nejskvělejší by Ježíšku Ježichu bylo kdybys zařídil aby internet byl nejen v internetových kavárnách kam se nehodí aby

čtrnáctiletá holka chodila sama ale na každý malý vesnici třeba v knihovně nebo na úřadě k čemu jinému jsou než jako služba pro lidi a zrovna mně ten úřad v ničem moc neslouží a navíc by tam měl být pro žáky a studenty zcela zdarma ostatně v demokracii má nárok na vzdělání každý ale právo nestačí taky nabídnout možnosti a navíc žádný žáček si přece nevydělává takže nemůže platit leda žebrat u rodičů a to aby hlídal každou minutku ostatně to platí i pro studenty protože na pořádnou brigádu tě vezmou až od osmnácti a kdo ví jestli nezaměstnaných je fůra a studentík je nekvalifikovaná síla prostě samý šmodrchy budeš muset Ježíšku líbnout místo múzy ministra školství a ministra sociálních věcí ale mně se zdá že to s nima moc rychle nezařídíš spíš by to chtělo zázrak a na ten já moc nevěřím ach jo jenom s tím prosímtě hejbní než začnu hledat na kterou školu dál jít protože to u internetu asi strávím dost času tak aby to rodinná kasa zvládla doufám že chápeš žes to tedy vymňouk a že vymyslíš jak to dáš do pucu.

Marek Hýř (Litoměřice)

Oblíbené místo

Zlatý poklad nebes opustil svou postel a začal šplhat na svůj modrý trůn. Bylo ráno. Rybník zářil diamanty, které skákaly z vlny na vlnku, a pobízel k osvěžení.

Kolem rybníka seděly jak hříbky v trávě dřevěné domky, které se zívnutím otevřely dveře a vypustily neposedné děti, jako mrak vypouští kapky vody.

Klid občas přerušný větrným zpěvem se schoval pod nedaleké stromy a usnul.

Zlatý talíř dosáhl svého trůnu a povolal do zbraně polední klid. Dětská netrpělivost ho ale po chvíli zdolala a radostný křik zas převzal otěže dne.

Sluneční biče šlehaly do okolní země. Jedinou ochranu poskytuje král vodní říše, který nechává živé tvory vstoupit do svého studeného království.

Tráva prosí slunce, aby se schovalo. Ptačí zpěv se obrací s přáním k nebi. Bitva se žárem se zdá prohraná, ale plamínek naděje se rozhořel v pochodeň. Slunce si navléká noční hábit a uléhá do peřin. Rákosí pláče radostí a spolu s mohutnou starobylou vrbou, jejíž ruce sahají až na vodní hladinu, děkuje za příchod večerní paní.

Luna už rozhazuje síť hvězd. Na hladině se odrážejí obrazy ohňů a šerem vanou melodie noční ukolébavky.

Příroda kolem už sní o dalším dni.

Tereza Janoušková (Ústí nad Labem)
Můj nejkrásnější milostný příběh

-„Tak ahoj a zase se stav, jo? Fakt nechceš odvézt? A pozdravuj mamku!“

-„Ne, to je dobrý, teto, ještě se projdu, je hezky. Ahoj, brnknu si.“

Pomaloučku jsem se courala slunečným odpolednem. Teta bydlela v ulici s krásným jménem Třešňová alej a jméno tomu odpovídalo. Třešně v zahradách kvetly a všechno vonělo. Proto jsem se chtěla projít a načerpat do sebe trochu té krásy. V té čtvrti, vysoko nad městem a plné úhledných domečků, stála i vila po bohatém továrníkovi, který kdysi ve městě vlastnil výrobu mýdla. Tam byl hned po válce umístěn dětský domov a je tam dodnes. Vždycky jsem okolo projížděla jen autem, ale dnes jsem se ocitla poprvé přímo u nádherného tepaného plotu.

-„Ahoj, jak se jmenuješ?“

Za plotem stál malej kluk a kulil na mě tak neskutečně velké modré oči, až mě to šokovalo.

-„No ahoj, proč tě to zajímá?“

Kluk netrpělivě přešlápl a položil mi tu samou otázku.

-„Jak se jmenuješ?“

-„No, když to musíš vědět, tak jsem Tereza. Proč?“

Mrňous na mě upřel ty své studánky.

-„Terezo, budeš se mnou chodit, víš, jako milenci, jo?“

Tak to jsem tady nečekala. Klučík byl alespoň o deset let mladší a taky o dobrý půlmetr menší.

-„Jak, chodit jako milenci, vždyť jsem na tebe moc stará a velká, nevidíš?“

-„Terezo, proč se mnou nechceš chodit?“ nechápal malej.

-„Ted' jsem ti to vysvětlila a navíc ani nevím, jak se jmenuješ ty.“ Sama jsem se podivila, proč vůbec něco vysvětluji pětiletému capartovi.

-„Jsem Dominik, budeš se mnou ted' chodit?“ Byla to tak zoufale položená otázka a tak zoufalý pohled dětských očí, že jsem kývla. „A přijdeš zase zítra?“

Kývla jsem podruhé a můj malý mileneček zmizel mezi tůjemi na zahradě. Ještě jsem tam chvíli postávala, ale už se neobjevil, tak jsem pomalu došla k zastávce a za chvíli byla doma. Dominik mi však nešel z hlavy,

měla jsem vtíravý a zneklidňující pocit a nevěděla, co s ním. Proč se jen do mě ten malej usmrkánek tak zadráp? Asi ty jeho studánky, jo, to bude ono.

Hned druhý den jsem v pět hodin stála u toho plotu. Už tam na mě čekal a usmíval se.

– „Já věděl, že zase přijdeš...”

– „No, vždyť teď spolu chodíme, tak je to samo sebou, ne?”

– „No jo, když teď spolu chodíme,” opakoval nadšeně.

Prostrčil ruku mezi mřížemi. Vzala jsem ji do dlaní, byla tak maličká a teplá. A tak začal můj nejkrásnější milostný příběh s pětiletým klukem z děcáku. Já do něj byla fakt zamilovaná. Byl tak sladkej, tak upřímněj a tak mi dával najevo, že je rád, že jsem zase za tím plotem, že jsem do Třešňové aleje uháněla po škole každý den. Stál tam pokaždé a kulil na mě ty své poměnkové oči, podával mi ruku. Vyprávěl mi o sobě a o tetách a já jemu o škole a o holkách. Nemohla jsem tam nepřijít, prostě jsem si neuměla představit, že by tam čekal marně. Koneckonců jsme přece spolu chodili, ne?

Jednou stál zase za plotem, nesmál se a byl vážný. Bylo legrační vidět tu jeho malou tvářičku takhle zakaboněnou.

– „Ahoj, co je? Cos provedl, že se tak tváříš?” Mrňous si vzdychl: „Já už s tebou nebudu chodit...” Vyrázil mi dech. No to je dobrý, já dostala kopačky.

– „Jak to, že se mnou nebudeš chodit? Jezdím za tebou takovou dobu a ty mi teď jen tak oznámíš, že končíme, jo?”

– „Mám novou mámu a tátu a stěhuju se. Vybrali si mě a budu bydlet hodně daleko,” vysvětloval ochotně můj malý přítel. „Jo, a budu taky mít ségru a psa. Je to jezevčík, víš?”

Nevím, co jsem si v té chvíli vlastně myslela. Radost i smutek v jednom ranci. Moc jsem mu tu jeho novou rodinu přála, ale zároveň mi bylo najednou hrozně líto, že všechno končí, že už ho neuvidím. Bylo to jako rozchod s milovanou osobou. Vlastně ne jako, bylo to doopravdy. Právě jsem se loučila s človíčkem, který mi pořádně přirostl k srdci. Co na tom, že to byl usmrkánek z dětského domova? Možná, že se ve mě předčasně probudily mateřské pudy, ale v každém případě jsem během svého „chození” s Dominikem poznala lásku z jiného úhlu.

– „Tak ahoj,” Dominik se otočil a zmizel a já věděla, že mi v duši po něm zbyla zářivá jiskřička.

– „Ahoj, lásečko...”

Pavel Just (Počaply)

Zážitek od vody

Rád chodím na ryby ke krásné říčce Litavce. Řeka je klidná jako noc, dokud se jí do cesty nepřiplete jez. Voda se začne bouřit, víří se a bubnováním dává najevo, že se jí tento betonový velikán nezamlouvá.

Pod jezem žijí nádherné parmy. Sedím u vody a čekám, až se splávek, který se mírně pohupuje na zrcadlové hladině, potopí. Najednou se podívám na hladinu, ale oranžový kašpárek zmizel pod vodou. Sekám. Po chvíli je na rozervaném břehu krásná parma. Má svalnaté tělo a připomíná mi siláka Samsona. Ztěžka oddychuje a dívá se na mě svými rubínovými očima, ze kterých přímo číší smutek a slabost. Všechnu svou sílu obětovala v zápase se mnou – člověkem, který tyto překrásné tvory loví jen pro zábavu. Moc neotálím, z vousaté, špičaté tlamičky vyndávám háček, kvůli kterému je tady u mě na břehu. Beru ji do ruky a opatrně ji pokládám do jejího živlu. Naposledy vidím její rudou trojúhelníkovou ploutev a mám pocit, jako by mi zamávala. Ale proč? Proč mi zamávala? Vždyť to kvůli mně se dostala do takových útrap. To vše se stalo kvůli spalující touze přesvědčit se, že jsme skutečně pány tvorstva. Cítím radost, a tak se usměji. Když si vše znovu vybavím, jak se na mě ta nádherná královna řeky celou dobu smutně dívala, hned mě radost přejde. Kvůli jedné minutě radosti jsem způsobil takové utrpení? Ano.

Najednou vidím, že se na hladině něco vlní. Prut mám z vody, tak jen pozoruji a dumám, co to je. Plave to ke mně a já už tuším, co by to mohlo být. Ano, byla to užovka a pořádně velká. Jsem velice zbrklý, udělám prudký pohyb a tři čtvrtě metru dlouhá krasavice je tatam.

Při lovu jsem chytil pár cejnků, a tak jsem vlastně s dnešním rybařením spokojen. Balím, o pár zážitků bohatší opouštím kus téměř nedotčené přírody a vracím se zpět do reality, do zaprášeného betonového sídla člověka. Už jsem v útulném domově a vyprávím své příhody rodičům.

Začíná noc a já se dívám na zdroj smutku i radosti, na televizi. Ve zprávách říkají, že někdo otrávil řeku a ryby umírají. Je mi smutno. Jdu spát.

Lucie Králíková (Karviná - Hranice)

Moucha na konci podzimu

Brr, začíná být už pěkná zima, ale cítím, že někde nedaleko je tepleji. Ááá, už to vidím, tam se svítí. Letím, jak nejrychleji to jde, ale cítím, že něco není v pořádku. Všechno se mi mlží a mám pocit, jako bych k tomu světlu a teplu už neměla nikdy doletět. Ale ne, ještě není tak zle. Sice už nemůžu, ale úspěšně dosedám na okenní římsu. Okno je lehce pootevřené. Chvilku sice narážím do skla a do okenního rámu, ale potom se přece jen dostávám dovnitř. Nemůžu letět, ale procházím dovnitř.

Stůl! Drobečky! Nemůžu se vynadívát. To je to, co teď potřebuji. Dát si něco dobrého. Ale zatím jsem pořád u okna. Snažím se vzlétnout, ale co se děje? Všechno se mi rozplývá. Ani nevím, kolik nožiček mě už neposlouchá. Ach, ty nožičky a křídla! Drobečky na stole. Jsou tak daleko. Musím se k nim dostat! Křídla! Ted'! Ze všech sil se je snažím rozhýbat. Nejde to tak lehce, jako to šlo v létě, kdy bylo vše bezstarostné a létala jsem z kadibudky na koupališti na chléb a potom na zdechlého potkana u výčepu a ještě otlým lidem na ret a než stačili máchnout rukou nebo zatřepat hlavou, už jsem se vznášela nad nimi a odlétala za nepřebernými dobrotami.

Ale teď je mi zima. Musím se dostat na ten stůl s drobečky. Z posledních sil přelétám. Snad to ještě není tak zlé, ou! Jsem u svých drobečků, ale už nemůžu. Nemám sil k nim ani dojít. Je čím dál větší zima a sviští vichřice. Znamý zvuk. To není vichřice. Snažím se zjistit, odkud ten zvuk přichází. Shora. Slyším jej nad sebou, zvedám hlavu. Vidím to! To, co sviští, je mnoho čtverečků, které se pomalu zvětšují. Ne, přibližují! Je strašná zima. Přichází od těch čtverečků, najednou jsou mi všechny dobroty ukradené, protože všechno zahaluje mlha a hlavně strašná zima. Čtverce jsou čím dál větší a blíží a blíží. Přemýšlím, odkud je znám. Už vím, co to je, je to plácačka na mouchy. Je blízko, už se mě téměř dotýká. Je mi zima a vůbec nikam nespěchám...

Lucie Purketová (Moravská Třebová)

Proč mají motýli křídla

Na počátku věku byli motýli bez křídel. Měli také čtyři stádia vývoje, ale dospělý jedinec neměl křídla. Jednou pukla kukla a vylezl z ní motýl Ota (druh Otakárek). Jak tak vylezl a rozhlíží se, říká si: Vím, co jíst, vím, co pít, tuším, kdo je mým nepřítelem. Jak se ale ubránit, to nevím. Po chvíli si řekl: Stejně zahynu, nebudu čekat. A vypravil se na vysokou skálu. SMRT! Dívá se dolů a říká si: Skočím a bude to.

Uslyšel ho kouzelník Čárymáryfuk. A protože nechtěl, aby motýl Ota zahynul, udělal kouzlo. Jakmile Ota skočil, Čárymáryfuk mu přičaroval křídla. Motýl s nimi začal mávat, takže se nezabil. Byl rád, nemusel se už tolik schovávat.

Ale jak jej uviděli ostatní motýli, chtěli také křídla. Čárymáryfuk jim vyhověl. Dal jim však varování: Dávejte si na svá křídla velký pozor, jinak je s vámi konec.

Od té doby mají motýli křídla a velmi se o ně bojí.

Magdaléna Rysová (Sedlice)

Nad rozlitém mlékem

Rozlilo jsem do noci mléko a máma míca se na mě zlobila. Radši jsem uteklo do komory. Všude byla tma. Světlušky se houpaly v pavučinách, stíny běhaly sem a tam, vítr cinkal na zvonky visící na lustru... Na stěně byly hodiny, kyvadlo tlouklo do tiché noci. Za pět minut bude půlnoc. Na stole nechal pán ležet krabici od bot. Vklouzlo jsem do ní a tiše zamňoukalo. V krabici se točila ozubená kolečka. Ve čtyřech bezcenných papírových stěnách schovávají lidé stroj času. Vzácná krabice, vzácná kolečka, vzácný čas... Lidé venku křičeli a smáli se. Ústa všech s napětím šeptala: „Děvět, osm, sedm...“ a čekala, co se stane. Do nebe vzlétly světlice a jiná barevná světla. Tolik krásy jsem ještě nevidělo. I měsíc a hvězdičky hleděly na tu nádheru se zatajeným dechem. Ale co to? Kolečka se začala točit obráceně a stroj času se docela zastavil. Venku vše utichlo. Vzpomnělo jsem si na rozlité mléko. Sedlo jsem si a předlo. Bylo mi teskno. Kdepak, samota pro nás koťata není a tedy ani žádný nový rok, nové století, nové tisíciletí... a nový život bez hraní, smíchu a lidí. Strčilo jsem tlapkou do největšího kolečka ve stroji času. To se rozběhlo se všemi ostatními kolečky a dlouhou dobu je nic nezastaví, protože nový rok máme úspěšně za sebou. Za dveřmi někdo chodil. Bálo jsem se. Kroky se blížily. Vylezlo jsem z krabice, přiklopilo víko a to už mě pán bral do ruky. Pohladil si můj hebký kožíšek a pokáral mě. Vyčítavým pohledem jsem mu řeklo: „Kdepak, s vámi lidmi by se čas ještě dlouho rozmýšlel, jestli má běžet dál. Napravit lidské chyby musíme nakonec stejně my, koťata. To si ty a ostatní musíte uvědomit.“ Zívlo jsem a běželo do košíku s klubíčky, kde na mě čekala máma Míca. Už se nezlobila. Slízalo jsem z oblohy rozlité mléko a spalo a smálo se a předlo a stroj času běžel a běžel a běžel a... Dobrou noc.

Kateřina Rysová (Sedlice)

Ani čtvereček na múzu

„Dejte volný průchod své fantazii, zamýšlejte se nad tématem řádně, nezáleží na samotné skutečnosti jako takové, nýbrž na vašem subjektivním pohledu na věc,“ zasvěcovala nás do tématu Člověk a živly nekalé nevzhledná slečna učitelka ve vzhledné minisukni. Obrátil jsem dvojlist, aby se neotvíral jako sešit, a do pravého horního rohu napsal Jan Noha, 8. třída, do levého růžku pečlivě opsal kouzelné slůvko datum a do prostředka pečlivě vykreslil nadpis První písemná práce z jazyka českého, v závorce druhá školní. Další řádek jsem vyplnil přeškrtnutou nulou a napsal osnova s malým o. Tvářil jsem se mile a slečna se na mě dokonce usmála. Vyplázl jsem jazyk, zelenou pastelkou načrtl čtyřcentimetrové okraje, vynechal tři čtvrtě řádky a začal jako slečna slovem odstavec. Však on si to s ní tatí dojde vyřikat. Slečna je to neuvěřitelně kouzelná. Má jen dvě vady. Snížený pas a slámu pevně přimrzlou k podrážkám ze žluté „surovky“. Okousal jsem si zlomenou tužku a na dvojlist namaloval přistávací plochu pro múzy. Nic. Člověk a živly nekalé. Slečna se rozvalila na stole a zálibně pozorovala párající se silonky.

Tisíce malých a velkých světélek, přistála první. Taková docela tuctová nic moc múza, ale mně se nechtělo dál čekat – tisíce očí, které mě noc co noc pozorují. Na město spadne plachta soumraku a najednou začínám cítit, že mi v žilách pulzuje život. Ten život, který s každým rozbřeskem tíše a beze stopy umírá. Život tisíckrát zatracený se vrací. Tisíc životů a ještě jedna noc. Tisíckrát prožitý od začátku až po konečky prstů. Po dychtivé konečky, co hladí. Hladí celou noc. Laskají ty zářící oči. Přinesu do herny svůj život. Tisíc očí. Mrkáme na sebe. Přitahujeme se očima. Spustil se stříbrný déšť. Prší mince. Prší na nás mince. Polyká je plnou škvírou. Jsme šťastní. Držím ho za oči. Strop křížují přerušované doteky jiskřícího světla. Bojujeme. Dal jsem mu svůj dnešní život. Jeho zbytečky se mi derou do hlavy. Objímáme se a nenávidíme. Moc se chceme zabít. Mrká. Chci vyhrát. Chci aspoň jednou za život vyhrát. Nic. Směje se. Vrhá na mě smrtelně bledé stíny. Prohrál jsem. Padám bezduchý do zbytků černoty. Vytáhl ze mě poslední kapku dnešní krve. Je ráno. Mrká, ale ostré světlo se prořezává kasinem a oslepuje ho. Počkej večer. Počkej na můj večerní

šálek krve. Popaměti se potácím pryč, padám do školní lavice, jsem mrtvý.

Zvoní, silonky se pročíslly až ke kotníkům.

„Odevzdáte mi také nácviky vašich školních prací, které, abychom reprezentovali naši školu, hned všechny posílám do literární soutěže. Zkontrolujte, zda jste podepsaní...” ten hlas nesnáším. Ještě dva měsíce. Proboha, dá se to s ní dva měsíce vydržet? Dá. Den co den párající se silonky, den co den zima linoucí se zpod jejích plavých vlasů. Svět je jednoduše, až příliš.

Se zalepenýma očima a spící hlavou, provrtávanou prvním zvoněním jsem pomalu coural chodbou k mučírně.

„Ty jsi Honzík? Neboj se, všechno bude vpořádku, já jsem tady, abych ti pomohla, pojď,” přitočila se ke mně nějaká šedesátnice a táhla mě směr sborovna. Dosedl jsem na židli navíc a po pár úvodních větách se dokonale probral.

„Já jsem Boučková, z ústavu sociální péče. Mojí pracovní náplní je pomáhat dětem, které to potřebují. Mně se můžeš svěřit, spolužáci se nic nedozví.” Něžně a hloupatě mrkala dlouhýma řídkýma řasama a já němě koukal, rovněž jako z ústavu péče. Pak jsem očima přelétl učitelky ve sborovně, jak dusíce se smíchy natahovaly slechy za horami sešitů, a nechápal.

„Udělal jsi správnou věc, když ses rozhodl svěřit linkovanému papíru na slohovou práci,” pořád ještě se usmívala.

„Jak svěřit,” opáčil jsem.

„Honzíku, jak dlouho už máš potíže se závislostí na hracích automatech? Neboj se, gamblerství je hrozná věc, ale všechno se dá léčit, věř mi.” Byla vážně tak jednoduchá, nebo to jenom dělala?

„Honzíku, neboj se a svěř se, všichni ti přece chceme pomoci.” Byla nejjednodušší! „Když se mi tvá slohová práce dostala do rukou, nebylo na co čekat. Všeho jsem nechala a za tebou spěchala.” Nastěnko, lásko! Dopoledne jsem strávil tím, že jsem paní z ÚSP vysvětloval, že bohužel nejsem gambler, ani dítě, a zaplat'pánbůh nepotřebuji její pomoc. Odpoledne jí to vysvětlovala i celá sborovna, večer ředitel a druhý den po půlnoci si mě vlastní otec směl vyzvednout zpět z dětského domova. Bylo to náročné, vyčerpávající a neslo to s sebou i nekonečnou rekonvalescenci. Když jsem pak asi za sto let usedl zpátky do své lavice, rozprchávací se silonky jsem již pozoroval zcela nevzpuřně.

„Dejte volný průchod své fantazii, zamýšlejte se nad tématem řádně, nezáleží na samotné skutečnosti jako takové, nýbrž na vašem subjektivním pohledu na věc...“ Prázdninový přeliv. Datum. Okraje, Jan Noha, 9. třída, odstavec a žlutý fix. Ani čtvereček na múzu.

Milý dědo a babičko, píší Vám z prázdninového tábora z Veselí nad Lužnicí. Velice se mi zde líbí. Jsme tu jeden výborný kolektiv. Naučil jsem se tady hrát stolní tenis. Sport je můj velký koníček. Doufám, že jste rádi, protože sportovat je velmi zdravé. Prospívá to tělu i duchu. Moc už se ale také těším domů a za nějakou chvíli do školy. Jistě budeme věnovat některou slohovou práci prázdninám. Moc se těším, jak tam své zážitky vyličím. Bude to krásné a nenáročné. Všude dobře, doma nejlíp a blahoslavení chudí duchem. Líbá Vás Váš Jenda.

Lukáš Vavrečka (Humpolec)

Malý princ

Byl právě večer. Rozbaloval jsem tmavozelený papír se zlatou stuhou a pod ním se skrývala kniha. Její obálka byla barvy žlutobílé a na ní - malý princ. V plášti, se svými zlatými vlasy.

Už z obálky se na mě díval a já pak jeho stránky začal číst. Stránky Malého prince. S každým večerem jsem byl o kousek dál a byl jsem to já - já a malý princ, kdo ležel ve stránkách tvrdého papíru.

Cestoval jsem a ocitl se s ním v dětské bezbrannosti, představivosti. Chvillemi jsem cítil, že malý princ je jen představa nebo duch, pak jsem poznal, že on je dítě, dítě jakých je kolem nás plno - ale jen on dokázal říci opravdu to, co cítil, co si myslel.

Každý je malý princ, každý je dítě, každý, pokud už není zkažený dobou, je malý princ.

Pochopil jsem něco zvláštního a zásadního, co jsem mohl objevit plně jen v této knize.

Svůj svět, svůj domov a svůj život vyjadřuje malý princ jako svou planetu. Svoji mezi ostatními, mezi planetami jiných, mezi planetami pocitů. Jeho nevinnost a dětské krůčky, jimiž kráčel po Zemi. Jeho představivost, s níž viděl věci, o kterých se nám ani nesní; vidět růži na hvězdě, vidět studnu v poušti, vidět beránka v bedničce, kterou vám zavřenou nakreslili na papír.

Říká se, že Malý princ je nejkrásnější kniha o lásce, jaká kdy byla napsána. Je to kniha o lásce k životu. O lásce, kterou projevujeme každým ránem novému dni. Soudím z celého srdce, že sám malý princ je láska... On je láska cesty tmou a životem, protože láska je právě tak nevinná a křehká, ale i bezbranná jako dětský smích, dětská radost, dětská upřímnost.

Kniha hýří i láskou malého prince ke květině, k růži, kterou měl nejvíc rád mezi ostatními a kterou jedinou byl schopen vidět mezi hvězdami oblohy. Je jedinečný láskou k růži, kvůli které se rozhodl zemřít, aby ji znovu uviděl.